

DİSKAR

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU ARAŞTIRMA MERKEZİ

GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİKTE YENİ REKOR!

GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI 13,4 MİLYON!

GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK ORANI YÜZDE 32,9!

GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI SON BİR YILDA 1,6 MİLYON KİŞİ ARTTI!

GENİŞ TANIMLI KADIN İŞSİZLİĞİ YÜZDE 41,2!

İŞSİZLERİN YÜZDE 85'İ İŞSİZLİK ÖDENEĞİNDEN YARARLANAMIYOR!

İŞSİZLİĞİN GÖRÜNÜMÜ TEMMUZ 2025

İŞSİZLİĞİN GÖRÜNÜMÜ

TEMMUZ 2025

Bu araştırma **Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DiSK-AR)** tarafından hazırlanmış ve **30 Temmuz 2025** tarihinde kamuoyuna sunulmuştur. Bu araştırmaya ilişkin metodolojik bilgi ekte yer almaktadır.

Araştırma DiSK-AR kaynak gösterilerek kullanılabilir.

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

Adres: Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4 Beşiktaş, İstanbul

Tel: (0212) 291 00 05 – 291 00 06 – 258 19 66 – 258 19 67

Faks: (0212) 240 42 09 ve (0212) 296 91 24

GSM: (0533) 276 47 23

DiSK Web: www.disk.org.tr

DiSK-AR Web: arastirma.disk.org.tr

DiSK-AR e-posta: diskar@disk.org.tr

DiSK-AR sosyal medya (X, Instagram): @disk_arastirma

DiSK sosyal medya (Facebook, X, Instagram): @diskinsesi

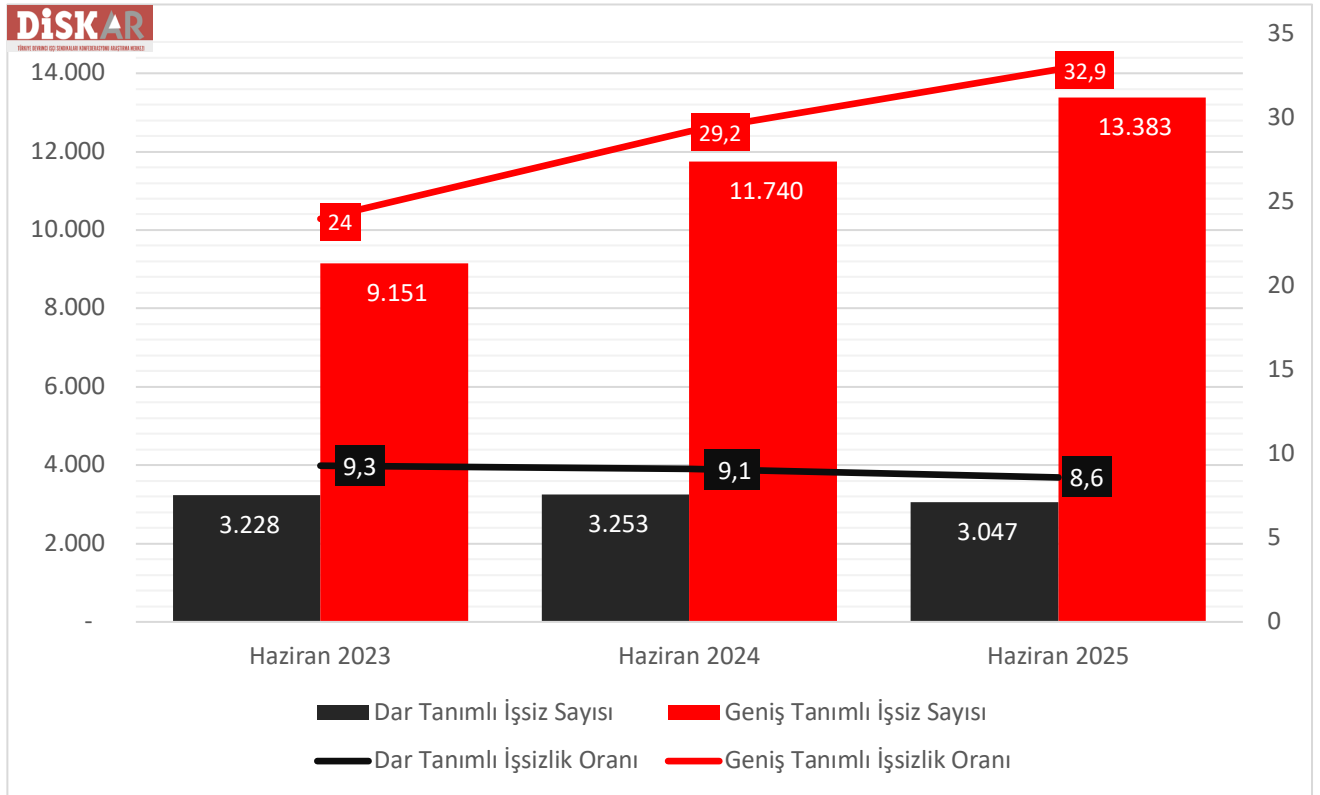
ÖZET

GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİKTE YENİ REKOR: 13,4 MİLYON!

- **Geniş tanımlı işsiz sayısı zirvede!**
- **Pandemi döneminin bile üzerinde seyrediyor!**
- **Geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 32,9! Geniş tanımlı işsiz sayısı 13,4 milyon!**
- **Geniş tanımlı işsiz sayısı son bir yılda 1,6 milyon kişi arttı!**
- **Geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 41,2!**
- **İşsizlerin yüzde 85'i işsizlik ödeneğinden yararlanamıyor!**

TÜİK'in Haziran 2025 Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) sonuçları 30 Temmuz 2025'te yayımlandı. **Mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 8,6 mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsizlik oranı (âtıl işgücü) ise yüzde 32,9'a yükseldi.** TÜİK'e göre Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde **dar tanımlı işsiz sayısı (mevsim etkisinden arındırılmış) 2025 Haziran ayında 3 milyon 47 bin oldu** (Grafik 1). DİSK-AR tarafından hesaplanan geniş tanımlı işsiz sayısı ise 13 milyon 383 bin oldu. Geniş tanımlı işsizlik ile dar tanımlı işsizlik arasında uçurum artıyor.

Grafik 1: Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları ile İşsizlik Oranları
(Ocak 2021-Haziran 2024-Haziran 2025) (Bin) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2025. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

DİSK-AR tarafından TÜİK verilerinden yararlanarak yapılan hesaplamaya göre **mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsiz sayısı** ise **Haziran 2025'te 13 milyon 383 bin kişi** olarak gerçekleşti.

Haziran 2023'te 3 milyon 228 bin olan dar tanımlı işsiz sayısı Haziran 2024'te 3 milyon 253 bin, Haziran 2025'te ise 3 milyon 47 bin oldu. Dar tanımlı (standart) işsizlik her ne kadar benzer seyrinde izlemiş olsa da geniş tanımlı işsizlik bu dönemde tırmandı. Haziran 2023'te 9 milyon 151 bin olan geniş tanımlı işsiz sayısı Haziran 2024'te 11 milyon 740 bine ve Haziran 2025'te 13 milyon 383 bine yükseldi (Grafik 1). Böylece dar tanımlı ve geniş tanımlı işsizlik arasındaki makas hızla açıldı.

Haziran 2024 ve Haziran 2025 arasında dar tanımlı işsizlik yüzde 9,1'den yüzde 8,6'ya düşmüşse de geniş tanımlı işsizlikte artış hızlanıyor. Haziran 2024'te yüzde 29,2 olan geniş tanımlı işsizlik oranı Haziran 2025'te yüzde 32,9'a yükseldi ve son 1 yılda 3,7 puan arttı. Haziran 2024'te 11,7 milyon olan geniş tanımlı işsiz sayısı Haziran 2025'te 13,8 milyona yükseldi (Grafik 1). **Böylece geniş tanımlı işsiz sayısında bir yıllık artış 1 milyon 643 bin oldu.**

GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI SON BİR YILDA 1,6 MİLYON KİŞİ ARTTI!

Geniş tanımlı işsiz sayısı Haziran 2024'te 11 milyon 740 bin ve Haziran 2025'te ise 13 milyon 383 bine yükseldi. **Geniş tanımlı işsiz sayısındaki artışın sebebi zamana bağlı eksik istihdam ve ümitsiz işsizler ile iş aramayıp çalışmaya hazır olanları, iş arayan ancak hemen çalışmaya başlayamayacak olanları kapsayan potansiyel işgücü sayısındaki artıştır.**

**Tablo 1: Geniş Tanımlı İşsizlerin Sayısı ve Bileşenlerine Göre Dağılımı
(Haziran 2024-Haziran 2025) (Bin) (Yüzde)**

	Haziran 2024	Haziran 2025	Yıllık Artış
Dar Tanımlı İşsiz Sayısı	3.253	3.047	-206
Zamana Bağlı Eksik İstihdam	3.923	5.118	1.195
Potansiyel İşgücü	4.564	5.218	654
Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı	11.740	13.383	1.643

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2025. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Zamana bağlı eksik istihdam kapsamındaki artış hızla sürüyor. Haftalık 40 saatten daha az çalışan ve imkânı olması durumunda daha çok çalışmayı isteyenlerin zamana bağlı eksik istihdam edilenlerin sayısı son bir yılda 3 milyon 923 binden 5 milyon 118 bine yükselerek 1 milyon 195 bin kişi arttı. **Yaklaşık 5,1 milyon kişi haftalık 40 saatten az çalışıyor ve daha fazla çalışmak istiyor (Tablo 1). Zamana bağlı eksik istihdamdaki artış geçim sıkıntısının sonucu olarak ortaya çıkıyor.**

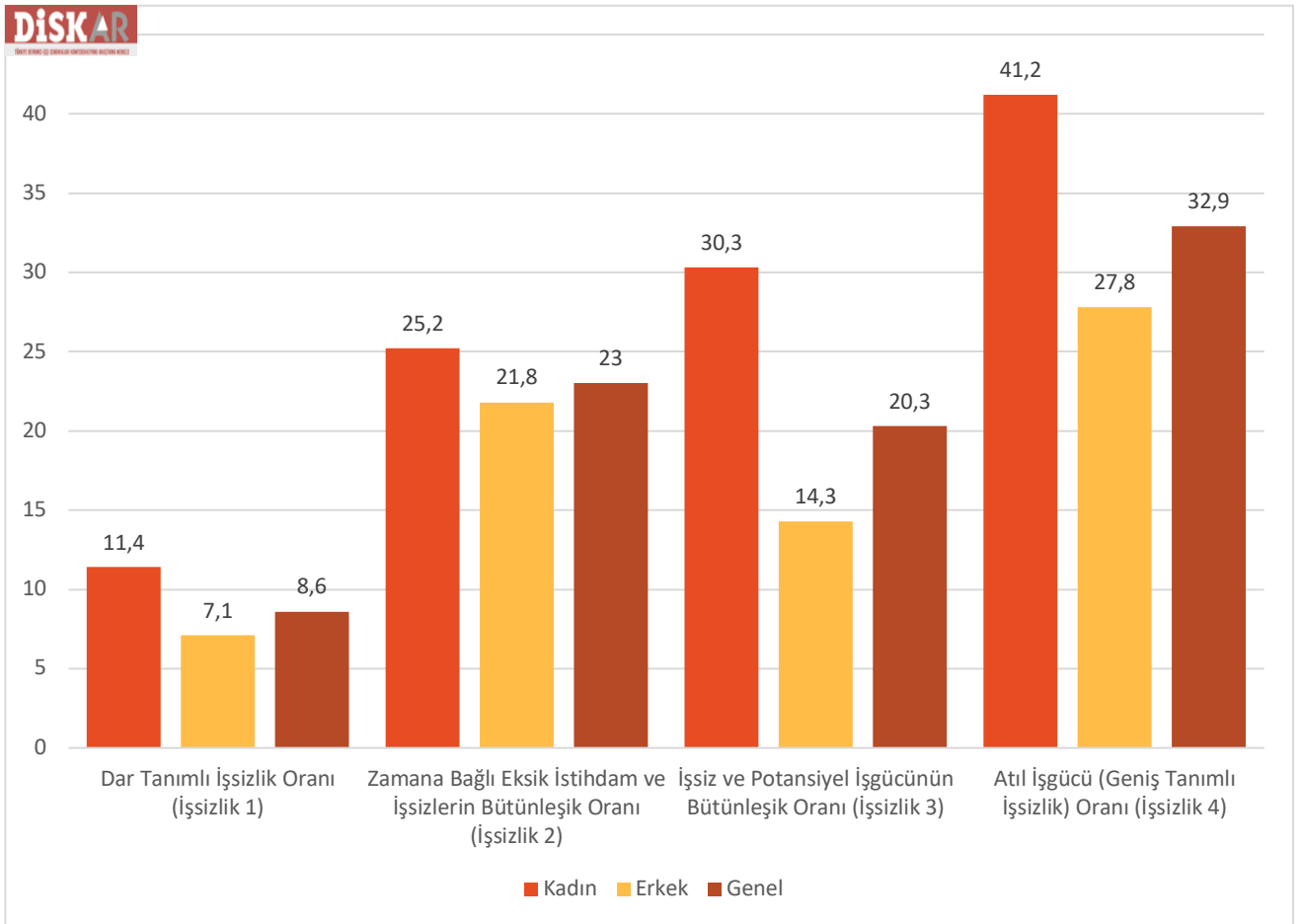
Potansiyel işgücü sayısı son bir yılda 654 bin kişi artarak 4 milyon 564 binden 5 milyon 218 bine yükseldi. **Başka bir ifadeyle Haziran 2025 itibarıyla Türkiye'de 5,2 milyona kişi, çalışmak istemesine rağmen iş bulamıyor. Görüldüğü gibi dar tanımlı işsizlik dışındaki bütün işsizlik türleri yükseliyor. Bu sebeple dar tanımlı işsizlik sınırlı bir çerçeveye sahip ve işgücü piyasalarını anlamak için yetersizdir.**

GENİŞ TANIMLI KADIN İŞSİZLİĞİ YÜZDE 41,2!

TÜİK tarafından açıklanan dört ayrı işsizlik türünde de kadın işsizliği erkek işsizliğinden oldukça yüksek seyrediyor. Haziran 2025'te mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı erkeklerde yüzde 7,1 iken kadınlarda yüzde 11,4 olarak gerçekleşti. Geniş tanımlı işsizlik (âtıl işgücü) erkeklerde yüzde 27,8 kadınlarda ise yüzde 41,2 olarak hesaplandı (Grafik 2). **Geniş tanımlı kadın işsizliği ile geniş tanımlı erkek işsizliği arasındaki fark 13,4 puandır.**

Haziran 2025'te mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik (işsizlik 1) yüzde 8,6 olarak açıklanırken zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranı (işsizlik 2) yüzde 23; işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı (işsizlik 3) yüzde 20,3 ve **âtıl işgücü oranı (işsizlik 4, geniş tanımlı işsizlik) ise yüzde 32,9** olarak açıklandı (Grafik 2).

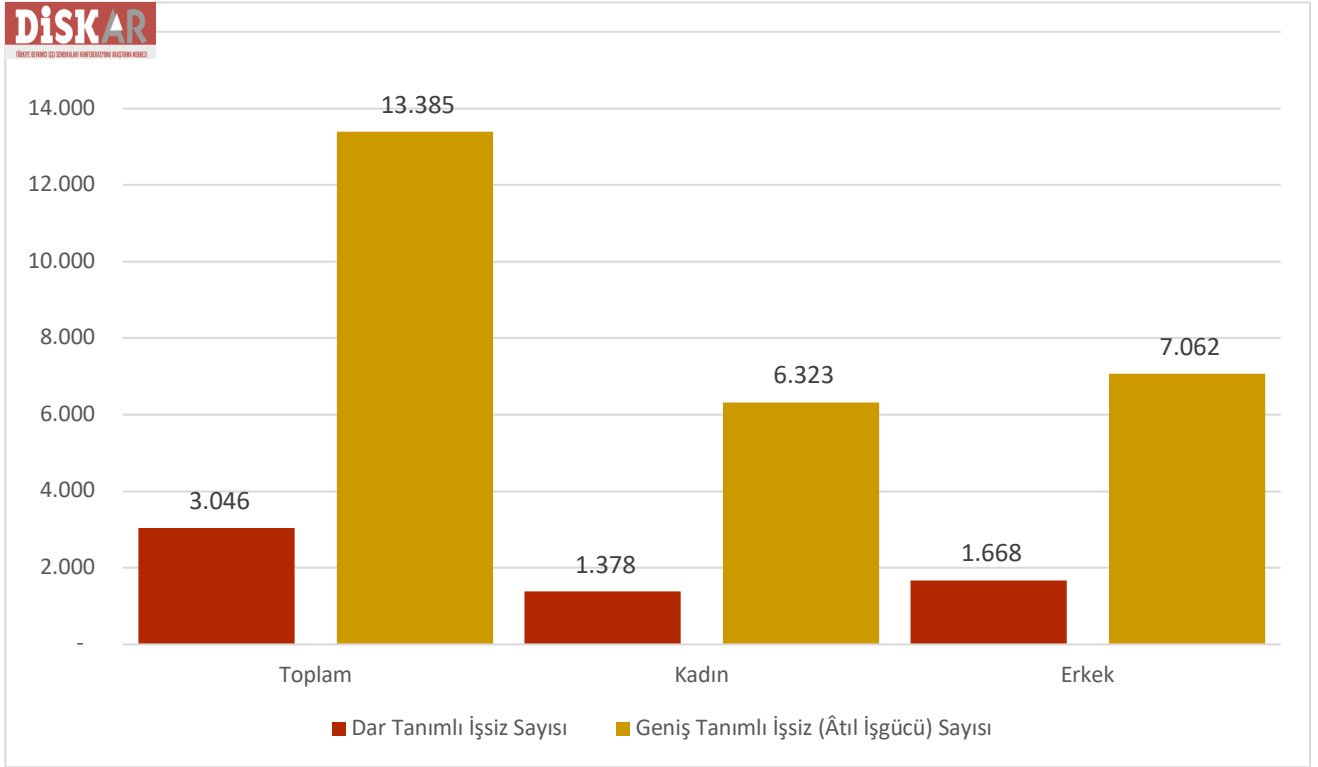
Grafik 2: Cinsiyete Göre Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranları (Haziran 2025) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2025. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

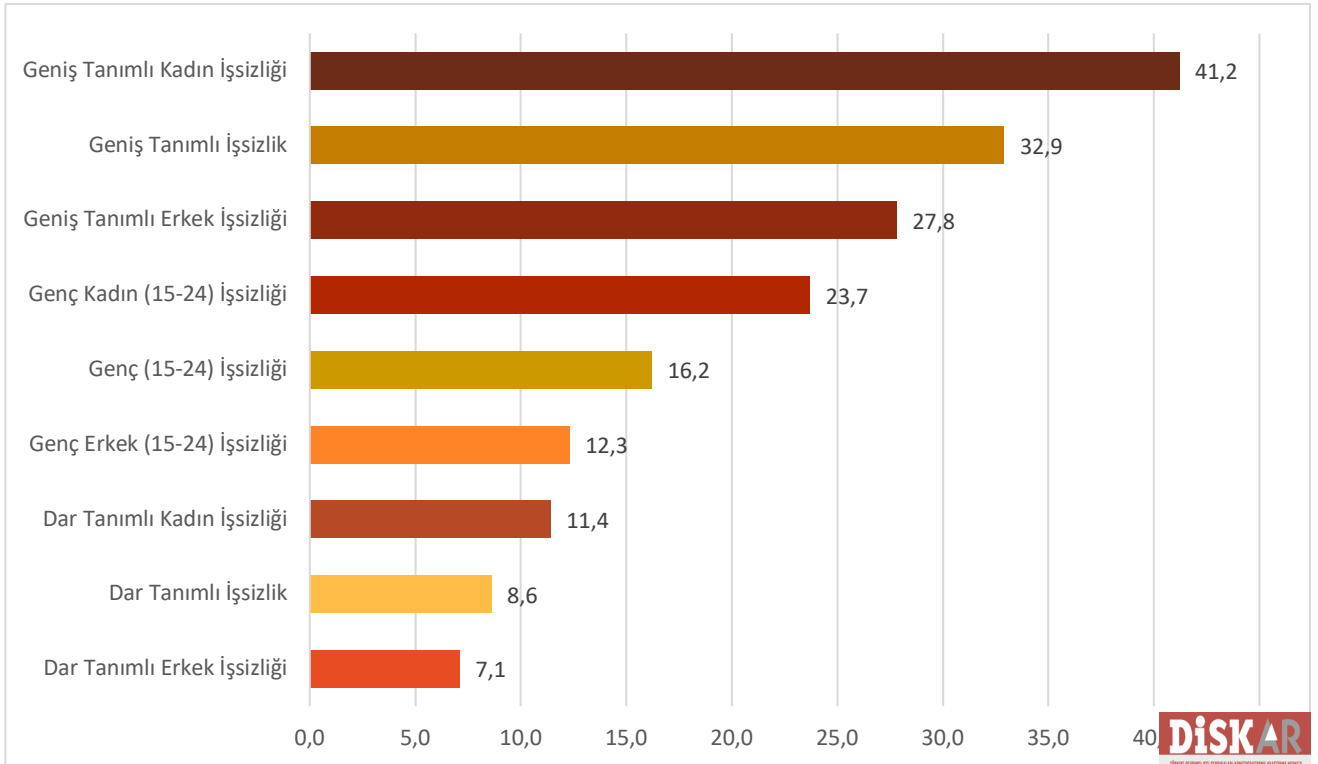
Haziran 2025'te zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı erkeklerde yüzde 21,8 iken kadınlarda yüzde 25,2'dir. İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı erkeklerde yüzde 14,3 iken kadınlarda yüzde 30,3'tür (Grafik 2).

Haziran 2025 itibarıyla kadınlarda mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 378 bin ve geniş tanımlı işsiz sayısı 6 milyon 323 bindir. Erkeklerde ise dar tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 668 bin ve geniş tanımlı işsiz sayısı 7 milyon 62 bindir (Grafik 3).

Grafik 3: Cinsiyete Göre İşsiz Sayıları (Dar ve Geniş Tanımlı) (Haziran 2025) (Bin)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2025. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Haziran 2025'te mevsim etkisinden arındırılmış HİA verilerine göre işsizlik türlerinin en yüksek olduğu kategori **yüzde 41,2 ile geniş tanımlı kadın işsizliği** olmaya devam ediyor.

Grafik 4: İşsizlik Türleri (Mevsim Etkisinden Arındırılmış) (Haziran 2025) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2025. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

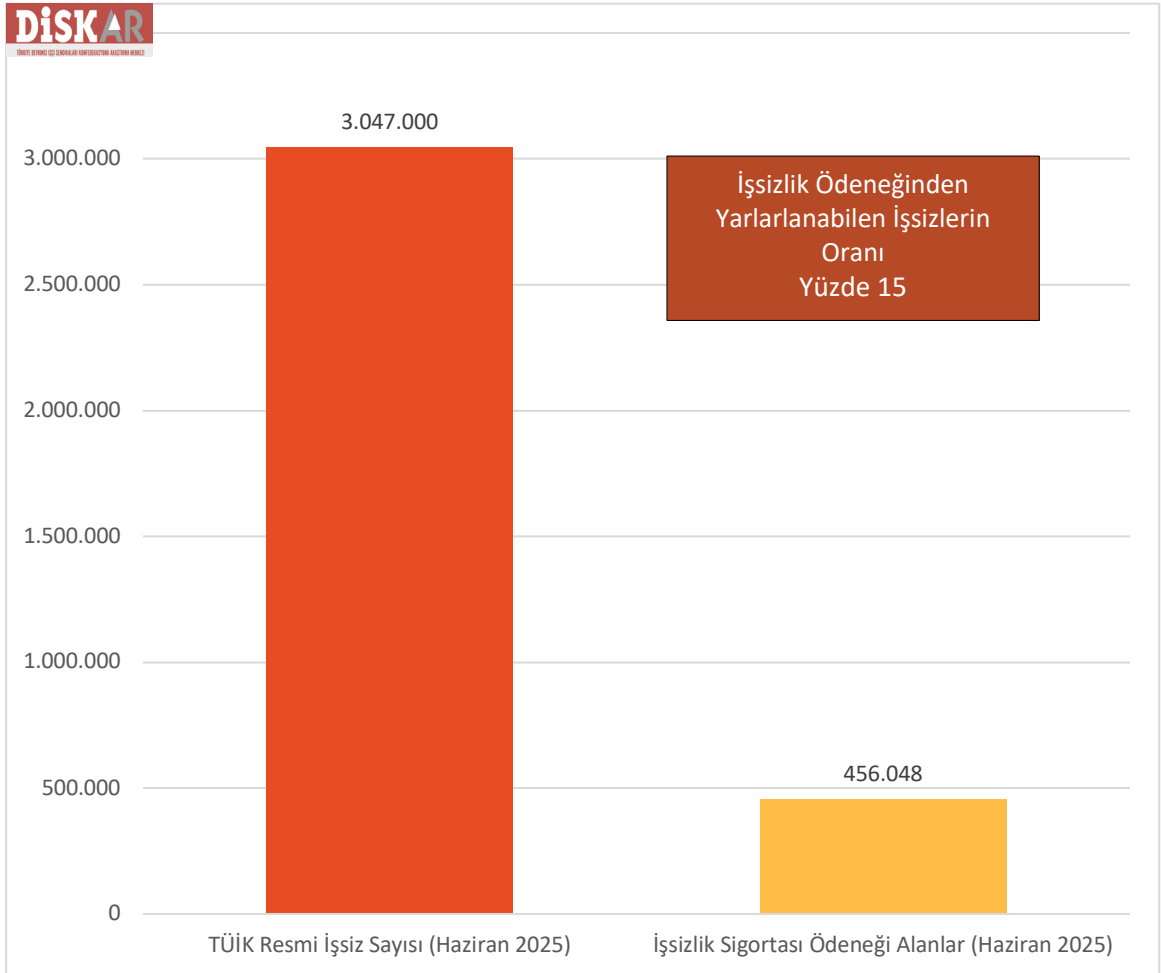
İşsizlik türlerinde ikinci yüksek işsizlik kategorisi yüzde 32,9 ile geniş tanımlı işsizliktir. Haziran 2025'te üçüncü en yüksek işsizlik kategorisi ise yüzde 27,8 ile geniş tanımlı erkek işsizliği oldu (Grafik 4).

RESMİ İŞSİZLERİN YÜZDE 85'İ İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALAMIYOR

TÜİK'in resmi dar tanımlı işsizlerin ezici çoğunluğu işsizlik ödeneğinden yararlanamıyor. İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşullarının ağır olması ve işsizlik sigortası kaynaklarının amacı dışında kullanılması sebebiyle işsizlerin büyük çoğunluğu işsizlik ödeneğinden yararlanamıyor.

Haziran 2025'te TÜİK toplam dar tanımlı işsiz sayısını 3 milyon 47 bin kişi olarak açıkladı. İŞKUR'un Haziran 2025 İşsizlik Sigortası Bültenleri verilerine göre ise bu ayda işsizlik ödeneği alabilenlerin sayısı 456 bin 48'dir. Böylece Haziran 2025'te resmi işsizlerin sadece yüzde 15'i işsizlik ödeneği alabildi. Yaklaşık 2,6 milyon işsiz işsizlik ödeneğinden yoksun kaldı. Bu da işsizlerin yüzde 85'inin işsizlik ödeneği alamadığı anlamına geliyor (Grafik 5).

Grafik 5: İşsizlerden İşsizlik Ödeneği Almaya Hak Kazanabilenlerin Oranı (Haziran 2025) (Bin)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İlgücü Araştırması, Haziran 2025. İŞKUR, İşsizlik Sigortası Bülteni, Haziran 2025. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

AYRINTILI İŞSİZLİK VERİLERİ

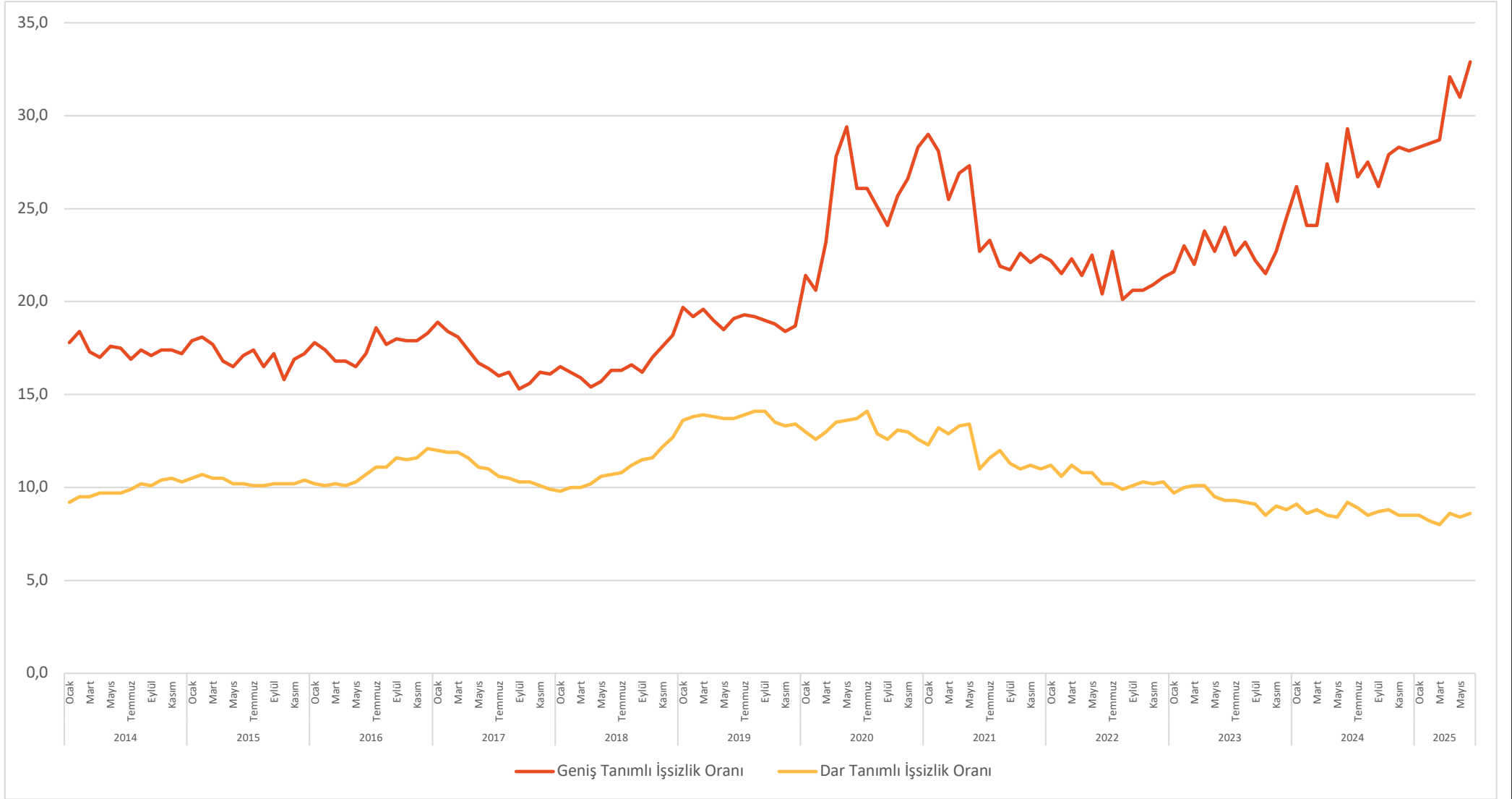
Ek-Tablo 1: İşsizlik Türleri ve Oranları (Mevsim Etkisinden Arındırılmış) (2014 Ocak-2025 Haziran) (Bin) (Yüzde)

		Dar Tanımlı İşsizlik Oranı (Yüzde)	Dar Tanımlı İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam (Bin)	Potansiyel İşgücünün ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Potansiyel İşgücü (Bin)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsizlik) Oranı (Yüzde)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı) (Bin)
2014	Ocak	9,2	2.581	11,7	697	15,4	2.049	17,8	5.327
	Şubat	9,5	2.676	12,0	688	16,1	2.190	18,4	5.554
	Mart	9,5	2.691	11,9	696	15,0	1.857	17,3	5.244
	Nisan	9,7	2.761	11,9	633	14,9	1.749	17	5.143
	Mayıs	9,7	2.758	12,0	653	15,4	1.914	17,6	5.324
	Haziran	9,7	2.791	11,6	560	15,7	2.069	17,5	5.421
	Temmuz	9,9	2.812	11,4	442	15,4	1.872	16,9	5.125
	Ağustos	10,2	2.904	11,9	470	15,8	1.871	17,4	5.245
	Eylül	10,1	2.923	12,0	561	15,3	1.794	17,1	5.279
	Ekim	10,4	3.021	12,1	478	15,9	1.875	17,4	5.374
	Kasım	10,5	3.031	12,4	545	15,6	1.739	17,4	5.315
	Aralık	10,3	3.009	12,1	514	15,6	1.816	17,2	5.338
2015	Ocak	10,5	3.059	12,4	568	16,1	1.967	17,9	5.594
	Şubat	10,7	3.115	12,5	527	16,4	1.990	18,1	5.632
	Mart	10,5	3.066	12,2	506	16,1	1.964	17,7	5.536
	Nisan	10,5	3.085	12,1	472	15,3	1.667	16,8	5.224
	Mayıs	10,2	2.986	11,7	448	15,0	1.667	16,5	5.101
	Haziran	10,2	3.024	11,8	483	15,5	1.873	17,1	5.380
	Temmuz	10,1	2.988	11,6	445	16,0	2.080	17,4	5.514
	Ağustos	10,1	2.998	11,5	406	15,2	1.771	16,5	5.175
	Eylül	10,2	3.039	11,8	473	15,7	1.938	17,2	5.449
	Ekim	10,2	3.046	11,1	284	14,9	1.673	15,8	5.002
	Kasım	10,2	3.061	11,4	351	15,7	1.944	16,9	5.356
	Aralık	10,4	3.101	12,0	493	15,6	1.861	17,2	5.455
2016	Ocak	10,2	3.078	12,0	542	16,2	2.158	17,8	5.778
	Şubat	10,1	3.030	11,6	437	16,0	2.086	17,4	5.553
	Mart	10,2	3.061	11,6	412	15,5	1.869	16,8	5.343
	Nisan	10,1	3.071	11,9	538	15,1	1.776	16,8	5.385
	Mayıs	10,3	3.135	11,7	417	15,2	1.744	16,5	5.296
	Haziran	10,7	3.239	11,8	342	16,1	1.963	17,2	5.543
	Temmuz	11,1	3.370	12,2	333	17,5	2.354	18,6	6.058
	Ağustos	11,1	3.411	12,5	417	16,4	1.927	17,7	5.754
	Eylül	11,6	3.537	12,9	403	16,7	1.876	18	5.816
	Ekim	11,5	3.560	13,1	485	16,4	1.800	17,9	5.845
	Kasım	11,6	3.603	13,3	516	16,3	1.727	17,9	5.846
	Aralık	12,1	3.741	13,5	444	16,9	1.802	18,3	5.987
2017	Ocak	12	3.723	13,5	468	17,5	2.072	18,9	6.262
	Şubat	11,9	3.703	13,3	451	17,1	1.976	18,4	6.131
	Mart	11,9	3.692	13,3	431	16,8	1.823	18,1	5.946
	Nisan	11,6	3.616	12,9	421	16,2	1.734	17,4	5.771
	Mayıs	11,1	3.490	12,4	424	15,4	1.621	16,7	5.536
	Haziran	11	3.432	11,9	286	15,6	1.708	16,4	5.425
	Temmuz	10,6	3.367	11,5	272	15,1	1.662	16	5.301
	Ağustos	10,5	3.340	11,5	309	15,3	1.788	16,2	5.437
	Eylül	10,3	3.253	11,2	289	14,4	1.521	15,3	5.063
	Ekim	10,3	3.267	11,5	397	14,5	1.582	15,6	5.246
	Kasım	10,1	3.224	11,2	348	15,2	1.914	16,2	5.486
	Aralık	9,9	3.157	11,1	378	14,9	1.867	16,1	5.402
2018	Ocak	9,8	3.141	11,5	530	15,0	1.938	16,5	5.609
	Şubat	10	3.175	11,3	423	15,0	1.883	16,2	5.481
	Mart	10	3.179	11,2	391	14,7	1.766	15,9	5.336
	Nisan	10,2	3.277	11,4	378	14,2	1.487	15,4	5.142

	Mayıs	10,6	3.418	11,7	350	14,6	1.504	15,7	5.272
	Haziran	10,7	3.444	11,6	284	15,4	1.779	16,3	5.506
	Temmuz	10,8	3.506	11,8	325	15,3	1.726	16,3	5.557
	Ağustos	11,2	3.613	12,3	364	15,6	1.695	16,6	5.672
	Eylül	11,5	3.729	12,4	300	15,3	1.467	16,2	5.497
	Ekim	11,6	3.754	12,9	417	15,8	1.609	17	5.780
	Kasım	12,2	3.942	13,4	389	16,5	1.666	17,6	5.998
	Aralık	12,7	4.129	13,9	375	17,1	1.703	18,2	6.207
2019	Ocak	13,0	4.361	14,7	360	18,7	2.023	19,7	6.745
	Şubat	12,6	4.483	15,1	413	18,0	1.651	19,2	6.547
	Mart	13,0	4.550	15,2	443	18,4	1.831	19,6	6.825
	Nisan	13,5	4.458	14,9	366	18,0	1.670	19	6.494
	Mayıs	13,6	4.473	14,5	265	17,7	1.593	18,5	6.331
	Haziran	13,7	4.475	14,7	312	18,3	1.817	19,1	6.605
	Temmuz	14,2	4.514	14,9	332	18,3	1.760	19,3	6.606
	Ağustos	12,9	4.563	14,9	273	18,5	1.769	19,2	6.605
	Eylül	12,6	4.586	15,2	354	17,9	1.500	19	6.440
	Ekim	13,1	4.370	14,4	298	17,9	1.744	18,8	6.412
	Kasım	13,0	4.324	14,3	335	17,4	1.628	18,4	6.286
	Aralık	12,6	4.352	14,5	368	17,6	1.672	18,7	6.392
2020	Ocak	13	4.152	15,6	828	19,0	2.362	21,4	7.342
	Şubat	12,6	4.017	14,9	742	18,5	2.321	20,6	7.080
	Mart	13	3.924	16,0	921	20,4	2.831	23,2	7.677
	Nisan	13,5	3.908	18,3	1.400	23,5	3.802	27,8	9.109
	Mayıs	13,6	4.029	19,3	1.687	24,4	4.230	29,4	9.946
	Haziran	13,7	4.180	17,4	1.143	22,7	3.577	26,1	8.900
	Temmuz	14,2	4.312	18,2	1.230	22,4	3.234	26,1	8.776
	Ağustos	12,9	3.999	16,9	1.233	21,5	3.385	25,1	8.617
	Eylül	12,6	3.915	15,9	1.028	21,2	3.395	24,1	8.338
	Ekim	13,1	4.070	17,4	1.337	21,9	3.503	25,7	8.910
	Kasım	13,1	4.064	17,1	1.251	23,1	4.051	26,6	9.366
	Aralık	12,6	3.917	17,8	1.603	23,8	4.545	28,3	10.064
2021	Ocak	12,3	3.925	19,7	2.355	22,5	4.190	29	10.469
	Şubat	13,2	4.202	19,7	2.065	22,3	3.722	28,1	9.989
	Mart	12,9	4.190	17,9	1.640	20,9	3.309	25,5	9.139
	Nisan	13,3	4.365	19,3	1.963	21,4	3.373	26,9	9.700
	Mayıs	13,4	4.313	19,4	1.939	21,8	3.469	27,3	9.722
	Haziran	11	3.520	14,9	1.260	19,1	3.222	22,7	8.002
	Temmuz	11,6	3.779	16	1.427	19,4	3.143	23,3	8.348
	Ağustos	12	3.941	15,1	1.020	19	2.841	21,9	7.802
	Eylül	11,3	3.757	14,9	1.206	18,3	2.863	21,7	7.826
	Ekim	11	3.694	15,5	1.493	18,5	3.063	22,6	8.250
	Kasım	11,2	3.715	15,4	1.410	18,2	2.863	22,1	7.988
	Aralık	11	3.713	15,2	1.414	18,6	3.146	22,5	8.273
2022	Ocak	11,2	3.793	15,5	1.450	18,3	2.935	22,2	8.178
	Şubat	10,6	3.555	14,7	1.378	17,7	2.897	21,5	7.830
	Mart	11,2	3.788	15,4	1.427	18,4	2.994	22,3	8.209
	Nisan	10,8	3.694	14,3	1.199	18,1	3.052	21,4	7.945
	Mayıs	10,8	3.743	15,9	1.746	17,8	2.922	22,5	8.411
	Haziran	10,2	3.489	13,8	1.246	17	2.824	20,4	7.559
	Temmuz	10,2	3.447	15,2	1.701	18,1	3.277	22,7	8.425
	Ağustos	9,9	3.384	13,5	1.253	16,7	2.823	20,1	7.460
	Eylül	10,1	3.482	14	1.339	17	2.857	20,6	7.678
	Ekim	10,3	3.567	14,4	1.417	16,9	2.746	20,6	7.730
	Kasım	10,2	3.568	14,3	1.447	17	2.884	20,9	7.899
	Aralık	10,3	3.612	14,9	1.616	17,1	2.881	21,3	8.109
2023	Ocak	9,7	3.402	15,3	1.964	16,4	2.811	21,6	8.178
	Şubat	10	3.451	16	2.095	17,4	3.124	23	8.670
	Mart	10,1	3.527	15,1	1.727	17,3	3.014	22	8.268
	Nisan	10,1	3.523	17	2.431	18	3.159	23,8	9.113
	Mayıs	9,5	3.335	15,8	2.204	16,9	3.116	22,7	8.654
	Haziran	9,3	3.228	16,3	2.408	17,7	3.514	24	9.151

	Temmuz	9,3	3.243	14,6	1.864	17,7	3.583	22,5	8.690
	Ağustos	9,2	3.216	15,2	2.096	17,7	3.609	23,2	8.921
	Eylül	9,1	3.162	14,6	1.922	17,1	3.369	22,2	8.453
	Ekim	8,5	2.971	13,8	1.825	16,8	3.446	21,5	8.242
	Kasım	9	3.127	14,8	2.030	17,4	3.555	22,7	8.712
	Aralık	8,8	3.124	16,3	2.650	17,7	3.822	24,5	9.596
2024	Ocak	9,1	3.218	18,3	3.230	17,9	3.763	26,2	10.211
	Şubat	8,6	3.097	16,2	2.711	17,2	3.708	24,1	9.516
	Mart	8,8	3.141	16,3	2.701	17,3	3.699	24,1	9.541
	Nisan	8,5	3.029	19,7	3.959	17,3	3.758	27,4	10.747
	Mayıs	8,4	3.029	17,4	3.236	17,3	3.869	25,4	10.134
	Haziran	9,2	3.253	20,2	3.923	19,5	4.564	29,3	11.740
	Temmuz	8,9	3.150	18	3.255	18,6	4.261	26,7	10.666
	Ağustos	8,5	3.061	18,2	3.457	18,9	4.571	27,5	11.089
	Eylül	8,7	3.099	17,4	3.118	18,4	4.259	26,2	10.477
	Ekim	8,8	3.156	18,6	3.519	19,3	4.672	27,9	11.347
	Kasım	8,5	3.058	18,5	3.559	19,5	4.866	28,3	11.483
	Aralık	8,5	3.026	18,4	3.541	19,4	4.836	28,1	11.403
2025	Ocak	8,5	3.003	18,9	3.698	19,1	4.658	28,3	11.359
	Şubat	8,2	2.902	18,4	3.577	19,6	4.975	28,5	11.454
	Mart	8	2.843	17,9	3.526	20,1	5.392	28,7	11.761
	Nisan	8,6	3.041	22,4	4.902	20	5.064	32,1	13.007
	Mayıs	8,4	2.972	20,7	4.375	20,2	5.260	31	12.606
	Haziran	8,6	3.047	23,0	5.118	20,3	5.218	32,9	13.383

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2025. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Ek Grafik 1: Mevsim Etkisinden Arındırılmış Dar Tanımlı ve Geniş Tanımlı (Âtıl İşgücü) İşsizlik Oranları (2014 Ocak-2025 Haziran) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2025. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

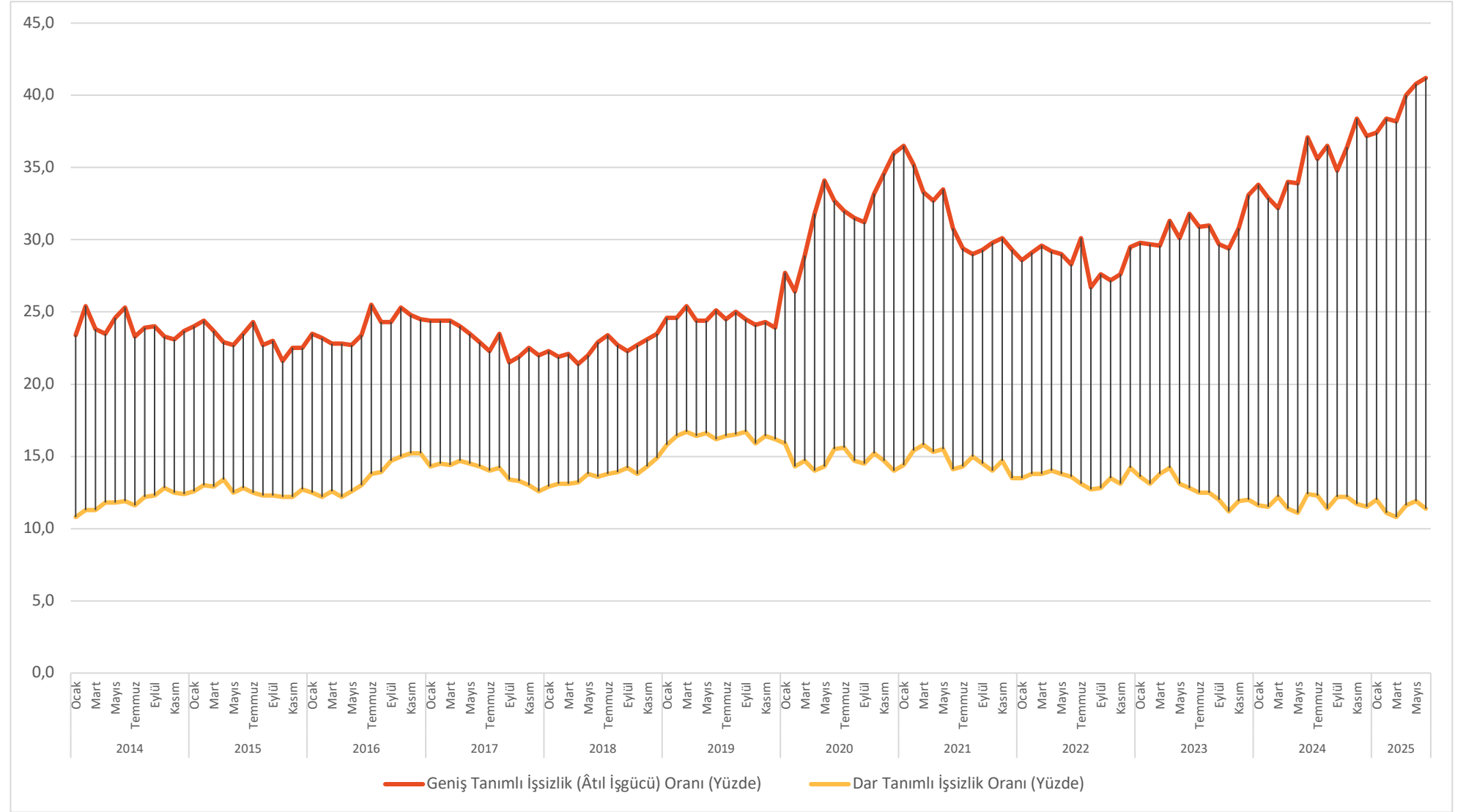
Ek Tablo 2: Kadın İşsizlik Türleri ve Oranları (Mevsim Etkilerinden Arındırılmış) (2014 Ocak-2025 Haziran) (Bin) (Yüzde)

		Dar Tanımlı (Standart) İşsizlik Oranı (Yüzde)	Dar Tanımlı (Standart) İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam (Bin)	Potansiyel İşgücünün ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Potansiyel İşgücü (Bin)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsizlik) Oranı (Yüzde)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı) (Bin)
2014	Ocak	10,8	900	12,9	173	21,5	1.132	23,4	2.205
	Şubat	11,3	949	14	224	23,1	1.283	25,4	2.456
	Mart	11,3	963	13,7	202	21,6	1.115	23,8	2.281
	Nisan	11,8	1.011	14,2	207	21,4	1.050	23,5	2.268
	Mayıs	11,8	1.013	14,3	219	22,3	1.169	24,6	2.401
	Haziran	11,9	1.029	13,6	145	23,8	1.346	25,3	2.520
	Temmuz	11,6	993	12,9	109	22,1	1.149	23,3	2.252
	Ağustos	12,2	1.049	14	155	22,4	1.130	23,9	2.334
	Eylül	12,3	1.060	14,2	168	22,3	1.118	24,0	2.346
	Ekim	12,8	1.132	14,3	128	22,0	1.034	23,3	2.294
	Kasım	12,5	1.106	14,3	159	21,5	1.014	23,1	2.279
	Aralık	12,4	1.104	14,1	153	22,2	1.125	23,7	2.383
2015	Ocak	12,6	1.120	14,3	155	22,5	1.142	24,0	2.417
	Şubat	13,0	1.166	14,8	163	22,8	1.141	24,4	2.469
	Mart	12,9	1.163	14,6	153	22,2	1.076	23,7	2.392
	Nisan	13,4	1.216	14,9	139	21,5	942	22,9	2.298
	Mayıs	12,5	1.137	14,1	150	21,3	1.025	22,7	2.312
	Haziran	12,8	1.181	14,3	135	22,1	1.095	23,5	2.411
	Temmuz	12,5	1.140	14,1	146	22,9	1.231	24,3	2.518
	Ağustos	12,3	1.133	13,8	140	21,4	1.071	22,7	2.344
	Eylül	12,3	1.140	13,4	99	22,0	1.146	23,0	2.385
	Ekim	12,2	1.139	13,2	89	20,7	993	21,6	2.221
	Kasım	12,2	1.146	13,2	95	21,6	1.129	22,5	2.371
	Aralık	12,7	1.204	14,1	134	21,2	1.024	22,5	2.362
2016	Ocak	12,5	1.180	14,2	159	22,0	1.146	23,5	2.485
	Şubat	12,2	1.143	13,7	137	21,8	1.143	23,2	2.424
	Mart	12,6	1.188	13,8	109	21,8	1.101	22,8	2.398
	Nisan	12,2	1.143	13,8	154	21,3	1.091	22,8	2.387
	Mayıs	12,6	1.199	13,9	123	21,6	1.090	22,7	2.412
	Haziran	13,0	1.238	14,2	116	22,3	1.144	23,4	2.499
	Temmuz	13,8	1.327	14,8	95	24,7	1.390	25,5	2.812
	Ağustos	13,9	1.344	15,2	121	23,2	1.162	24,3	2.628
	Eylül	14,7	1.427	16	131	23,1	1.070	24,3	2.629
	Ekim	15,0	1.477	17,1	206	23,4	1.078	25,3	2.760
	Kasım	15,2	1.500	16,9	170	23,3	1.046	24,8	2.716
	Aralık	15,2	1.513	16,5	132	23,3	1.056	24,5	2.701
2017	Ocak	14,3	1.422	15,7	136	23,2	1.146	24,4	2.703
	Şubat	14,5	1.441	15,8	133	23,1	1.119	24,4	2.693
	Mart	14,4	1.439	16	156	23,1	1.123	24,4	2.718
	Nisan	14,7	1.468	16	129	22,9	1.060	24,0	2.657
	Mayıs	14,5	1.450	15,8	127	22,3	998	23,5	2.575
	Haziran	14,3	1.436	15,1	78	22,2	1.015	22,9	2.529
	Temmuz	14,0	1.406	14,8	83	21,6	979	22,3	2.468
	Ağustos	14,2	1.446	15,2	103	22,6	1.108	23,5	2.658
	Eylül	13,4	1.364	14,5	110	20,5	906	21,5	2.381
	Ekim	13,3	1.370	14,7	139	20,6	938	21,9	2.448
	Kasım	13,0	1.338	13,9	97	21,6	1.139	22,5	2.574
	Aralık	12,6	1.311	14	143	20,7	1.058	22,0	2.513
2018	Ocak	12,9	1.337	14,3	141	21,0	1.056	22,3	2.534
	Şubat	13,1	1.352	14,1	109	20,9	1.028	21,9	2.489
	Mart	13,1	1.354	14	97	21,2	1.070	22,1	2.521
	Nisan	13,2	1.376	14,3	116	20,4	946	21,4	2.438
	Mayıs	13,8	1.443	15	129	20,9	944	22,0	2.516
	Haziran	13,6	1.423	14,5	90	22,1	1.133	22,9	2.646

	Temmuz	13,8	1.446	14,8	106	22,4	1.164	23,4	2.716
	Ağustos	13,9	1.459	15	112	21,7	1.039	22,7	2.610
	Eylül	14,2	1.498	15,1	95	21,5	981	22,3	2.573
	Ekim	13,8	1.443	15	125	21,7	1.054	22,7	2.622
	Kasım	14,3	1.500	15,3	104	22,2	1.064	23,1	2.668
	Aralık	14,9	1.573	16,2	138	22,2	991	23,5	2.702
2019	Ocak	15,8	1.681	16,9	114	23,6	1.081	24,6	2.877
	Şubat	16,4	1.755	17,4	108	23,7	1.025	24,6	2.888
	Mart	16,7	1.799	17,6	98	24,6	1.130	25,4	3.026
	Nisan	16,4	1.764	17,2	86	23,6	1.014	24,4	2.865
	Mayıs	16,6	1.783	17,1	57	23,9	1.036	24,4	2.876
	Haziran	16,2	1.727	17,2	102	24,3	1.132	25,1	2.961
	Temmuz	16,4	1.751	17,2	87	23,8	1.039	24,5	2.877
	Ağustos	16,5	1.753	17,1	65	24,4	1.112	25,0	2.929
	Eylül	16,7	1.785	17,8	119	23,5	952	24,5	2.856
	Ekim	15,9	1.691	16,8	98	23,3	1.030	24,1	2.819
	Kasım	16,4	1.757	17,1	77	23,6	1.013	24,3	2.846
	Aralık	16,2	1.723	16,9	73	23,3	982	23,9	2.779
2020	Ocak	15,9	1.657	18,1	235	25,7	1.366	27,7	3.258
	Şubat	14,4	1.483	16,6	231	24,4	1.370	26,4	3.084
	Mart	14,7	1.388	17,5	260	26,5	1.506	28,9	3.154
	Nisan	14,0	1.278	18,3	389	28,2	1.817	31,8	3.483
	Mayıs	14,3	1.335	19,0	431	30,3	2.146	34,1	3.912
	Haziran	15,5	1.496	18,9	329	29,9	1.985	32,7	3.811
	Temmuz	15,6	1.536	18,9	324	29,3	1.907	32,0	3.767
	Ağustos	14,7	1.457	17,9	316	28,8	1.960	31,5	3.733
	Eylül	14,5	1.422	17,4	285	28,8	1.970	31,2	3.677
	Ekim	15,1	1.466	19,2	396	29,9	2.045	33,2	3.907
	Kasım	14,7	1.410	18,6	369	31,5	2.339	34,6	4.118
	Aralık	14,0	1.361	18,2	407	32,7	2.699	36,0	4.468
2021	Ocak	14,4	1.445	21,4	710	30,8	2.394	36,5	4.550
	Şubat	15,4	1.588	21,7	786	30,0	2.137	35,2	4.511
	Mart	15,8	1.616	20,5	505	29,4	1.964	33,3	4.085
	Nisan	15,3	1.612	20,9	584	27,9	1.838	32,7	4.035
	Mayıs	15,5	1.569	20,4	457	29,4	2.001	33,5	4.027
	Haziran	14,1	1.443	17,8	258	27,6	1.920	30,8	3.621
	Temmuz	14,3	1.526	17,8	462	26,4	1.766	29,4	3.755
	Ağustos	15	1.605	17,7	365	26,7	1.702	29	3.673
	Eylül	14,5	1.574	17,8	333	26,4	1.768	29,3	3.675
	Ekim	14	1.534	17,8	382	26,5	1.875	29,8	3.791
	Kasım	14,7	1.601	19,1	554	26,2	1.711	30,1	3.866
	Aralık	13,5	1.500	17,5	349	25,9	1.870	29,3	3.720
2022	Ocak	13,5	1.506	17,4	446	25,2	1.755	28,6	3.707
	Şubat	13,8	1.541	17,8	476	25,6	1.761	29,1	3.778
	Mart	13,8	1.531	18	456	26	1.828	29,6	3.815
	Nisan	14	1.594	18,1	523	25,7	1.781	29,2	3.898
	Mayıs	13,8	1.583	18,2	498	25,1	1.739	29	3.820
	Haziran	13,6	1.550	17,3	393	25	1.741	28,3	3.684
	Temmuz	13,1	1.474	17,5	417	26,4	2.029	30,1	3.920
	Ağustos	12,7	1.458	16	362	23,8	1.672	26,7	3.492
	Eylül	12,8	1.472	16,8	475	24,1	1.713	27,6	3.660
	Ekim	13,5	1.568	17,3	543	23,8	1.581	27,2	3.692
	Kasım	13,1	1.564	17	468	24,2	1.760	27,6	3.792
	Aralık	14,2	1.699	19,1	718	25,2	1.754	29,5	4.170
2023	Ocak	13,6	1.600	19	544	25,1	1.819	29,8	3.963
	Şubat	13,1	1.557	18,5	603	25	1.893	29,7	4.053
	Mart	13,8	1.616	19,2	694	24,9	1.735	29,6	4.044
	Nisan	14,2	1.700	20,7	863	25,6	1.836	31,3	4.399
	Mayıs	13,1	1.551	19,3	591	24,6	1.816	30,1	3.958
	Haziran	12,8	1.500	19,2	694	26,5	2.175	31,8	4.369
	Temmuz	12,5	1.484	18,2	659	26,1	2.181	30,9	4.324
	Ağustos	12,5	1.484	18,5	710	25,9	2.143	31,0	4.337

	Eylül	12	1.410	17,5	568	25	2.029	29,7	4.007
	Ekim	11,2	1.323	17	593	24,5	2.070	29,4	3.986
	Kasım	11,9	1.395	18,1	806	25,5	2.154	30,8	4.355
	Aralık	12	1.457	19,6	978	26,7	2.422	33,1	4.857
2024	Ocak	11,6	1.407	20,9	1.076	26,1	2.377	33,8	4.861
	Şubat	11,5	1.417	19,7	1.012	26,2	2.439	32,9	4.868
	Mart	12,2	1.517	19,9	1.048	25,7	2.244	32,2	4.809
	Nisan	11,4	1.384	21,9	1.138	25,1	2.215	34	4.737
	Mayıs	11,1	1.369	21	1.213	25,7	2.435	33,9	5.017
	Haziran	12,4	1.497	22,4	1.344	29	2.838	37,1	5.679
	Temmuz	12,3	1.501	21,4	1.113	28,2	2.700	35,6	5.315
	Ağustos	11,4	1.399	21,5	1.140	28,3	2.897	36,5	5.436
	Eylül	12,2	1.491	21,5	1.144	27	2.490	34,8	5.124
	Ekim	12,2	1.503	22,0	1.219	28,5	2.829	36,4	5.551
	Kasım	11,7	1.423	22,7	1.342	29,5	3.078	38,4	5.842
	Aralık	11,5	1.399	21,9	1.275	28,8	2.974	37,2	5.649
2025	Ocak	12,0	1.473	22,8	1.322	28,7	2.869	37,4	5.664
	Şubat	11,1	1.339	22,8	1.268	29,1	3.046	38,4	5.653
	Mart	10,8	1.302	21,3	1.223	29,9	3.273	38,2	5.797
	Nisan	11,6	1.414	24,9	1.737	29,3	3.058	40	6.209
	Mayıs	11,9	1.456	25,1	1.657	30,4	3.253	40,8	6.366
	Haziran	11,4	1.378	25,2	1.668	30,3	3.277	41,2	6.323

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2025. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Ek Grafik 2: Kadın İşsizlik Oranları, Mevsim Etkisinden Arındırılmış Dar Tanımlı ve Geniş Tanımlı (Âtıl İşgücü) (2014 Ocak-2025 Haziran) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2025. DiSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

İŞSİZLİKLE MÜCADELE ÖNERİLERİ

- “Herkesin çalışması için, herkesin daha az çalışması” ilkesi doğrultusunda haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmelidir.
- Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) “insana yaraşır iş” yaklaşımı temelinde herkese güvenceli ve nitelikli işler sağlanmalıdır.
- İş Yasasının 25/II. Maddesi yeniden düzenlenmeli ve keyfi işten çıkarmalar sona ermelidir.
- İşsizlik sigortası ödeneğinden yararlanma koşulları ve ödenek miktarı iyileştirilmelidir.
- İşsizlik Sigortası Fonu’nun amaç dışı kullanımına son verilmelidir. Fon’dan işverenlere dönük teşvik ve destekler sona erdirilmelidir.
- Kamu istihdamının artırılması, kamuda eğreti ve güvencesiz çalışma biçimleri yerine, kadrolu ve güvenceli istihdam artışının sağlanması yaşamsal önemdedir. Kamu girişimciliği ve hizmetleri istihdam yaratacak şekilde yeniden ele alınmalı ve kamuda personel açığı derhal kapatılmalıdır.
- İşbaşında eğitim adı altında çırak, stajyer, kursiyerlerin ve bursiyerlerin ucuz işgücü deposu olarak kullanılması uygulamasına son verilmelidir.
- Uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmalıdır.
- Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanımı güvence altına alınmalı, sendikal barajlar kaldırılmalı, herkesin sendika hakkını özgürce kullanabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Kadın istihdamının artırılması ve işsizliğin azaltılması için işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmeli, ev içi bakım hizmetleri devletin gereken nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerini sağlaması ile kadının üzerinden alınmalıdır.

EK: METODOLOJİK AÇIKLAMALAR

TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) Yönteminde Yaptığı Değişiklikler

TÜİK Mart 2021'den başlayarak Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) kapsamında önemli bir revizyona gitti. TÜİK'in yeni metodolojisinde en dikkat çeken unsur dar tanımlı işsizliğin yanında DİSK-AR tarafından uzun süredir hesaplanan geniş tanımlı işsizliğe benzer şekilde üç yeni işsizlik oranıyla birlikte toplam 4 farklı alternatif işsizlik oranının hesaplanması oldu. Metodoloji revizyonu ile yalnızca hesaplama yöntemlerinde değil, soru formunda ve tanımlarda da değişikliğe gidildi.¹

TÜİK, HİA'da kullandığı tanımlarda ILO'nun 19. Çalışma İstatistikçileri Konferansı'nda yeniden belirlenen çalışma türleri, *istihdam*, *işsizlik* ve *potansiyel işgücü* tanımları doğrultusunda değişiklikler yaptı. Böylece çalışma türleri *kendi tüketimi için üretim*, *istihdam*, *ücretsiz staj*, *gönüllü çalışma* ile ücretsiz toplum hizmeti, mahkumlarca yapılan ücretsiz çalışmalar ve ücretsiz askerlik gibi çalışmalarını kapsayan *diğer çalışma türleri* olmak üzere beş ayrı gruba ayrıldı.

Metodolojide istihdam ve işsizlik tanımları ve kapsamlarında da değişiklik yapıldı. Revizyon öncesi dönemde kendi tüketimi için üretim yapan çiftçiler yıllık gıda harcamalarının yarısından fazlasını karşılıyorsa istihdamda sayılıyordu. Revizyon ile birlikte kendi tüketimi için üretim yapanlar çıkarılarak istihdam kapsamı daraltıldı. İstihdam tanımı metodolojide "*referans dönemi boyunca ücret veya kar elde etmek amacıyla üretim veya hizmet sağlamak için herhangi bir faaliyette bulunanlar*" olarak belirtilmiştir.

Bilindiği gibi **istihdam işbaşında olanlar** ve **işbaşında olmayanlar** olarak iki gruba ayrılmaktadır. Revizyon öncesinde işbaşında olmayanlar grubundaki ücretli veya maaşlılardan "*istihdam ilişkisi devam eden ve üç ay içinde işlerine döneceklerini düşünenler ile işbaşında olmayıp gelirin en az yarısını elde edenler*" ve yevmiyelilerden "*gelirinin en az yarısını alanlar*" istihdamda sayılırken, kendi hesabına çalışanlar ile işverenler geçici olarak işten uzak olsalar da istihdamda kabul ediliyordu. Dolayısıyla işbaşında olmayan kişilerin istihdamda olmaları işteki durumlarına bağlıydı. **Yeni tanım ve kapsamda işbaşında olmayanların istihdamda sayılma durumları işten uzak kaldığı süreye, iş ile ilişkisinin devamı ve işe geri dönüş duruma bağlandı.**

TÜİK'in değişikliğe gittiği bir diğer tanım **işsizlik** oldu. Revizyon öncesi dönemde TÜİK, "*referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiçbir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş bulmak için son 4 hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan veya üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş/kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler*" işsiz olarak tanımlamaktaydı. Yeni işsizlik tanımı ise "*referans döneminde istihdamda olmayan kişilerden iş bulmak için son 4 hafta içinde aktif bir iş arama kanalını kullanarak iş arayan veya iş bulmuş olduğu için iş aramayan ve üç ay içerisinde işe başlayacak kişileri* kapsamaktadır. **Böylece işsizlik için iş arama kanalları değiştirilerek aktif iş arama kanallarına başvuru koşulları getirildi.**

¹ TÜİK'in HİA metodolojisindeki değişikliklerin tümüne erişmek için:
https://www.tuik.gov.tr/indir/metodolojikDokumanlar/hia_metod_tr.pdf (Erişim: 18 Mart 2021).

Kuşkusuz işsizlikle ilgili en önemli gelişme TÜİK'in metodolojisine eklediği ve “**işgücüne ilişkin tamamlayıcı göstergeler**” adını verdiği 4 farklı işsizlik hesaplama türleri olmuştur. Yeni metodolojide işsizlik türleri *standart (dar tanımlı) işsizlik, zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranı, işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı ve âtil işgücü oranı* olmak üzere dört farklı tür olarak yer alıyor. TÜİK'in işsizlik türlerini hesaplama yöntemi aşağıdaki kutuda yer almaktadır.

Kutu: TÜİK Tarafından Açıklanan Dar Tanımlı İşsizlik, Tamamlayıcı İşgücü Göstergeleri ile DİSK-AR'ın Geniş Tanımlı İşsizliğin Hesaplanma Yöntemleri

Standart (dar tanımlı) işsizlik oranı

$$(\text{İşsiz sayısı} / \text{İşgücü}) \times 100$$

Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı

$$[(\text{İşsiz} + \text{Zamana bağlı eksik istihdam}) / \text{İşgücü}] \times 100$$

İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel işgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel işgücü})] \times 100$$

Âtil işgücü oranı

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel işgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel işgücü})] \times 100$$

DİSK-AR'ın kullandığı geniş tanımlı işsizlik oranı

$$[(\text{İşsiz} + \text{Zamana bağlı eksik istihdam} + \text{İş aramayıp çalışmaya hazır oranlar} + \text{Ümitsiz işsizler} + \text{Mevsimlik çalışanlar}) / (\text{İşgücü} + \text{İş aramayıp çalışmaya hazır oranlar} + \text{Ümitsiz işsizler} + \text{Mevsimlik çalışanlar})] \times 100$$

TÜİK tarafından hesaplanan işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı ile âtil işgücü oranında ifade edilen **potansiyel işgücü** kavramı TÜİK metodolojisinde “*çalışma çağındaki nüfusa dahil olup, referans döneminde ne istihdamda ne de işsiz olan kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişiler*” olarak tanımlanmıştır. Açıklanan eski tablolardaki hangi verileri içerdiği açıklanmamış olsa da **iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar** kategorisindeki ümitsiz işsizler ve diğer grubunu kapsadığı söylenebilir.

Bilindiği gibi **DİSK-AR'ın geniş tanımlı işsizlik hesaplaması** dar tanımlı işsiz, zamana bağlı eksik istihdam, iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar (diğer ve ümitsiz işsizler) ile mevsimlik çalışanların sayısının toplamının, geniş işgücüne (işgücü, çalışmayıp hazır olanlar ve mevsimlik çalışanlar) bölünmesiyle elde edilmektedir (Ayrıntılı metodoloji notu için DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın

Görünümü raporlarına bakılabilir). TÜİK'in "âtl işgücü oranı" olarak hesapladığı işsizlik türü ile DİSK-AR geniş işsizlik hesaplaması bu bakımdan benzerlik göstermektedir.

TÜİK'in revizyon sonrası gerçekleştirdiği diğer önemli değişiklik ise TÜİK'in artık haber bülteninde **manşet işsizlik oranı olarak mevsim etkisinden arındırılmış göstergeleri kullanmaya başlaması oldu**. Değişikliğin gerekçesi olarak mevsimden kaynaklı etkilerin geçici olmaları sebebiyle genel eğilimin gözlemlenmesini engelliyor olması gösterildi.

Yapılan bu kapsamlı revizyonla alternatif işsizlik türlerinin hesaplamasına başlanması olumlu olsa da yayımlanan verilerin ayrıntıları sınırlı oldu. Geçmişte haber bültenleri ile istihdamda olanlardan işbaşındakiler ve bunların haftalık ortalama fiili çalışma süresi, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların (ümitsizler ve diğer) bulunduğu işgücüne dahil olmama nedenleri, kamu sektörü istihdamına ilişkin veriler, iş arama sürelerine göre işsizler ve eğitim durumuna göre işgücü durumu gibi veriler de kamuoyuyla paylaşılmaktaydı. Revizyon sonrası dönemde yayımlanan HİA'da işgücüne ilişkin tamamlayıcı göstergeler, 15 ve üzeri yaştakilerin temel işgücü göstergeleri, ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler ile kayıtlı olma durumuna göre istihdam edilme durumu ve bunların mevsim etkisinden arındırılmış verilerinin bulunduğu tablolar yer aldı.

TÜİK, açıkladığı **HİA bültenlerinin kapsadığı dönemde** de değişiklik yaptı. Bilindiği gibi **HİA verileri daha önce üçer aylık hareketli ortalama ile hesaplanıyordu. Revizyon ile veriler aylık olarak hesaplanmaya başladı**. Revizyonun sebebi olarak üç aylık hareketli ortalama bültenin yayımlandığı aylık dönemdeki eğilimi yansıtmaması gösterildi. Bu değişiklik sebebiyle geçmiş veriler üç aylık hareketli ortalama yerine aylık olarak revize edildi. Ayrıca, aylık veriler dışında detaylı işgücü göstergelerinin yer alacağı çeyreklik ve yıllık haber bültenlerinin yayımlanmasına da devam edileceği belirtildi. Bu nedenle, **DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın Görünümü raporları da bundan sonra özet ve sınırlı verileri içeren aylık raporlar ile detaylı verilerin açıklanmasıyla ayrıntılı üç aylık raporlar olarak hazırlanıp yayımlanacak**.